

“Boys in the Picture”

*Train de trainers programma gericht op empowerment
van Afro-Caribische, Marokkaanse en Turkse jongens*

door Waldy Neijhorst en Dirck van Bekkum

In deze workshop maakt u ervarenderwijs kennis met een rite of programma gericht op allochtone jongens. De training wordt verzorgd door Waldy Neijhorst (psycho-motorisch therapeut) en Dirck van Bekkum (antropoloog en groepstherapeut www.riteofpassage.nl). Zij werken jarenlang in de GGZ en zijn betrokken bij verschillende innovatieve trajecten rond jongens en hulpverlening.

Introductie methodiek

Volwassen worden is voor jongens uit elke groep in elke samenleving een spannende maar ook een risicovolle periode. Zij moeten hun kinderwereld los laten om de wereld van volwassen (mannen) wereld binnen te gaan. Door het proces van bewustwording en emancipatie van (allochtone) vrouwen groeit de kloof tussen vrouwen en meisjes ten opzichte van mannen en jongens. Veel jongens (met een migratieachtergrond) worden onvoldoende gesocialiseerd om zich medeverantwoordelijk te voelen voor relationele en gezinsvraagstukken, o.a. op het gebied van seksualiteit, opvoeding en zorg.

Allochtone jongens zijn bij geweld en criminaliteit op straat, bij schooluitval, in gevangenissen, in verslavingszorg, in psychiatrie zijn oververtegenwoordigd. Zij blijken relatief vaker dan autochtone jongemannen suïcidaal te zijn en opgenomen te worden op crisisafdelingen van psychiatrische inrichtingen.

Specifieke begeleidingsprogramma's die rekening inhouden met de cultuurhistorische context van allochtone groepen zijn in Nederland nauwelijks ontwikkeld. Instanties die zich bezighouden met vraagstukken op het gebied van jongeren, seksualiteit, gezondheidszorg, educatie, vrouwenemancipatie e.d. hebben weinig inzicht in specifieke mannenculturen binnen de verschillende allochtone gemeenschappen. Veel op jonge mannen gerichte projecten of programma's zijn restrictief en gericht op disciplineren.

Boys in the Picture is een train de trainers traject dat ook geschikt is voor autochtone jongens maar speciaal ontwikkeld is voor allochtone jonge mannen. Een toenemende groep jongens groeit op in gezinnen waar de vaderfiguur afwezig is of een nogal marginale rol in het gezin vervult. De samenleving eromheen biedt geen vervangende functie om die rollen in te vullen.

In veel migrantenculturen zijn rites of passage (overgangsrituelen) gangbaar in het ondersteunen van jongens naar hun volwassen mannelijkheid. Daarbij worden volwassen en gezaghebbende mannen uit de gemeenschap ingeschakeld om jongens te helpen de overgang te maken naar volwassenheid en verantwoord burgerschap. Veel problemen die jongens tegenkomen in hun ontwikkeling naar volwassenheid vloeien voort uit de ideeën en opvattingen die zij van de straat oppikken over hoe en wat mannelijkheid is. Zij definiëren mannelijkheid veelal in termen van hoe stoer je als jongeman moet zijn, hoeveel je kunt drinken of hoeveel meisjes je kunt versieren. Een ander onderdeel van het trainingsprogramma is jongemannen te leren diepgewortelde en disfunctionele concepten, te transformeren naar meer functionele concepten. In dit programma wordt veel gewerkt vanuit lichaams-gerichte opdrachten die mannen leerden om dichter bij hun emoties te komen zonder het gevoel te hebben dat zij daardoor hun mannelijkheid verliezen.

Het is vooral de spanning tussen hun binnenwereld van gevoelens en de buitenwereld van mannelijke rivaliteiten die moeilijke dilemma's oplevert. Tijdens hun transitie naar de wereld van volwassen mannen hebben zij hierin extra ondersteuning en begrenzing nodig. Specifieke begeleidingsprogramma's die rekening houden met de cultuurhistorische context van allochtone groepen zijn in Nederland nauwelijks ontwikkeld. Dit programma maakt deel uit van een netwerk van projecten waarin ook meisjes, volwassen mannen en vrouwen, en ouders worden begeleid. Drs. Urmly Macnack van SSA Amsterdam coördineert deze projecten